

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законів України
щодо відновлення безкоштовного харчування окремих категорій учнів
загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів
(реєстр. № 3829-1 від 11 лютого 2016 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 12 травня 2016 року (протокол № 47) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення безкоштовного харчування окремих категорій учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів (далі – Законопроект) (реєстр. № 3829-1 від 11 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою повернення права на безкоштовне харчування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються у спеціальних і інклюзивних класах, учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та учнів із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», а також дітей з неповних та багатодітних сімей, які навчаються у професійно-технічних навчальних закладах. Автори вважають, що реалізація законодавчої пропозиції дозволить забезпечити вказану категорію учнів необхідним харчуванням, зумовить створення умов для суттєвого зміцнення і збереження їх здоров'я та надасть можливість задовольнити потреби кожної дитини в якісному та безпечному харчуванні за місцем її навчання.

Для досягнення мети авторами пропонується внести відповідні зміни до законів України «Про загальну середню освіту» та «Про охорону дитинства».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України (статті 1, 3) Україну проголошено демократичною, соціальною, правовою державою, визнано, що найвищою соціальною цінністю в Україні є людина, її права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави, а їх утвердження і забезпечення є головним обов'язком держави.

За Конституцією України (частина третя статті 51) сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

До того ж, Основний Закон України покладає на державу обов'язок утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (частина третя статті 52).

Організація Об'єднаних Націй в Загальній декларації прав людини проголосила, що діти мають право на особливе піклування і допомогу.

Відповідно до положень Декларації прав дитини (принцип 4) дитина повинна користуватися благами соціального забезпечення. Їй має належати право на здорове зростання і розвиток. Дитині має належати право на належне харчування, житло, розваги і медичне обслуговування.

Конвенцією про права дитини (частина перша статті 3) визначено, що в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

Також Конвенцією закріплено обов'язок держав-учасниць забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів (частина друга статті 3).

При цьому, частиною другою статті 6 Конвенції встановлено, що держави-учасниці забезпечують у максимально можливій мірі виживання і здоровий розвиток дитини.

Конвенцією передбачено, що дитина, яка тимчасово або постійно позбавлена сімейного оточення має право на особливий захист і допомогу, що надаються державою (частина перша статті 20).

Згідно з Основним Законом України (частина друга статті 19) органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Конституцією України (пункт 6 частини першої статті 92) визначено, що засади охорони дитинства визначаються виключно законом. Прийняття законів Основний Закон України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

З огляду на зазначене, законодавча пропозиція ґрунтується на наведеній конституційно-правовій основі.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення безкоштовного харчування окремих категорій учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів (реєстр. № 3829-1 від 11 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., не суперечить положенням Конституції України.